

3.1 ผลของ Dioscorine ต่อความดันโลหิต, อัตราการเต้นของหัวใจและการหายใจ

ผลของการทดลองประมวลได้จากสัตว์ทดลอง 5 ตัว เมื่อฉีดสารละลายของ Dioscorine เข้าไปในสัตว์ทดลองจะทำให้ค่าของ Mean Arterial Pressure เพิ่มขึ้น แต่ Pulse Pressure ไม่เปลี่ยนแปลงระยะ เวลาที่ความดันโลหิตสูงขึ้นจะนานประมาณ 2 ½ - 3 ½ นาทีแล้วจึงค่อย ๆ ลดลงจนถึงระดับเดิม การสูงขึ้นของความดันโลหิตจะเป็นไปทั้ง systolic และ diastolic ดังแสดงไว้ในรูปที่ 2 อัตราการเพิ่มของ Mean Arterial Pressure จะมากขึ้นเมื่อให้ Dioscorine ในขนาดสูงขึ้นโดยค่าความดันโลหิต จะเพิ่มมากที่สุดเมื่อให้ Dioscorine ในขนาด 2 µg (0.008 mg/kg) เมื่อให้ขนาดมากกว่านั้น จะพบว่าอัตราการเพิ่มของความดันโลหิตจะคงที่ ผลของ Dioscorine ต่อความดันโลหิต จากหนูขาว 5 ตัว ได้แสดงไว้ในตารางที่ 2 และรูปที่ 3

ลักษณะที่นาสนใจอีกประการหนึ่ง คือ อัตราการเปลี่ยนแปลง ของความดันโลหิตอันเนื่อง มาจาก Dioscorine นั้นมักจะขึ้นอยู่กับระดับของความดันโลหิตก่อนการให้ Dioscorine กล่าวคือหากความดันโลหิตของสัตว์ทดลองอยู่ในระดับต่ำเมื่อให้ Dioscorine เข้าไปแล้ว จะทำให้อัตราการเพิ่มของความดันโลหิตสูงกว่าที่เกิดขึ้น ในกรณีของสัตว์ทดลองที่มีความดันโลหิตใน ขณะ "ปกติ" สูงอยู่แล้วผลดังกล่าวได้แสดงตัวอย่างไว้ดังตารางที่ 3

โดยทั่วไป ค่าของความดันโลหิตในสัตว์ทดลองที่สงบขณะที่ไม่ได้ให้ยาหรือการกระทำ ใด ๆ นั้นมักจะเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงระดับความลึกของสภาวะการสงบ (depth of anesthesia)

ในขณะที่ความดันโลหิตเพิ่มขึ้นโดยผลของ Dioscorine นั้นอัตราการเต้นของ หัวใจในสัตว์ทดลองจะไม่เปลี่ยนแปลง

สำหรับผลของ Dioscorine ต่อการหายใจ พบว่าทำให้สัตว์ทดลองหายใจเร็วขึ้นเล็กน้อย และการเปลี่ยนแปลงมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4 ในสัตว์ทดลองบางตัวมีการหอบ และหยุดหายใจ (Apnea) เป็นบางครั้ง ถ้ามีการหยุดหายใจมักจะพบในขณะที่หายใจเข้า (Inspiration) และอัตราการหายใจบางครั้งจะไม่สม่ำเสมอ ช่วงเวลาที่การหายใจเปลี่ยนแปลงนี้จะเกิดขึ้นพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงความดันโลหิต ตัวอย่างของผลการบันทึกการหายใจได้แสดงไว้ในรูปที่ 2

3.2 ผลของ Phentolamine

การทดลองกระทำในหนูขาว 4 ตัว เมื่อให้ α - adrenergic blocking agent phentolamine ในขนาด 1 มิลลิกรัมต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม (17, 18) จะทำให้ระดับความดันโลหิตลดลงประมาณ 21 - 68 % (mean 42.33 $\pm$ S.D 11.8 เป็นเวลานาน (เกิน 30 นาที) phentolamine ในขนาดที่ให้นี้สามารถยับยั้งการออกฤทธิ์ของ Norepinephrine ได้ ทั้งนี้โดยสังเกตจากการเพิ่มของความดันโลหิตอันเนื่องมาจาก Norepinephrine (5 ไมโครกรัมต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม) (19) หลังการให้ phentolamine จะเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงเมื่อให้ Norepinephrine โดยไม่มี phentolamine ดังในรูปที่ 4

เมื่อให้ Dioscorine 16 μ g (0.064 mg/kg) ภายหลังการให้ phentolamine ก็พบว่า Dioscorine สามารถทำให้ความดันโลหิตเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย โดยค่าที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยได้เป็นเพียงประมาณ 50 % ของค่าการเพิ่มของความดันโลหิตอันเนื่องมาจาก Dioscorine แต่เพียงอย่างเดียว ขณะนี้ยอมรับว่าฤทธิ์ในการเพิ่มความดันโลหิตของ Dioscorine สามารถถูกยับยั้งได้โดย phentolamine ดังแสดงให้เห็นไว้ในรูปที่ 4

3.3 ผลของ Hexamethonium

Hexamethonium เป็นสารที่จะออกฤทธิ์ยับยั้งการส่งกระแสประสาทที่บริเวณ autonomic ganglion (ganglionic blocking agent) (20) จากการให้

Hexamethonium ในสัตว์ทดลอง 3 ตัว ได้พบว่าทำให้ความดันโลหิตลดลงกว่าระดับปกติ ประมาณ 52 % การลดลงของความดันโลหิตนี้เนื่องจากการที่ Hexamethonium ยับยั้ง sympathetic outflow โดยทั่วไป (18,20)

เมื่อให้ในขนาด 40 mg/kg ในสัตว์ทดลองทั้ง 3 ตัว ได้พบว่า hexamethonium ต้านฤทธิ์ในการทำให้ความดันโลหิตเพิ่มขึ้นของ dioscorine โดยจะเห็นได้จากค่าความดันโลหิตที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการฉีด Dioscorine 2 μ g (0.008 mg/kg) หลังจากให้ Hexamethonium จะเป็นเพียง 18 % ของค่าการเพิ่มของความดันโลหิตอันเนื่องจากการฉีด Dioscorine เมื่อยังไม่ได้ให้ Hexamethonium ตัวอย่างของผลการทดลองนี้ แสดงไว้ในรูปที่ 5 ในขณะที่ Hexamethonium ต้านฤทธิ์ของ Dioscorine นั้น ได้พบว่า ganglionic blocking agent ตัวนี้ไม่ได้ต้านฤทธิ์ในการทำให้ความดันโลหิตเพิ่มของ Norepinephrine แต่อย่างใด แต่กลับจะพบว่า การเพิ่มของความดันโลหิตอันเนื่องมาจาก Norepinephrine หลังการให้ Hexamethonium จะมากกว่าเมื่อก่อนการให้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า Hexamethonium ได้ทำให้ basal blood pressure ลดลงกว่าระดับปกติประการหนึ่ง และ อีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะ Hexamethonium ได้ยับยั้ง ganglionic transmission ซึ่งในกรณีปกติ อาจเกิดขึ้นเพื่อแก้ไขผลจากการที่ Norepinephrine กระตุ้นให้มีความดันโลหิตสูงขึ้น

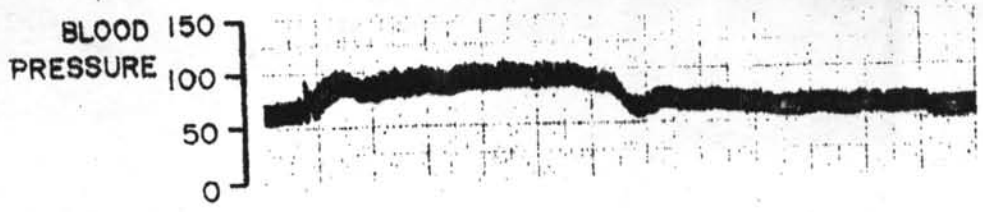
3.4 ผลของ Reserpine ต่อฤทธิ์ของ Dioscorine

เมื่อให้ reserpine ในหนูขาว 4 ตัว ทางช่องท้องในขนาด 5 mg/kg เป็นเวลา 2 วัน (10) (รวมทั้งสิ้น 10 mg/kg) จะทำให้น้ำหนักของหนูขาวลดลงจากเดิม 20 - 30 กรัม (Mean $\pm$ S.D = 22.5 $\pm$ 2.9 กรัม) ลักษณะของหนู จะซึมเซา มักจะนอนนิ่งอยู่กับที่ ไม่สนใจต่อสิ่งกระตุ้น เมื่ออาหารและน้ำจืดจางระเหว เมื่อนำหนูขาวกลุ่มนี้มาทดลองเพื่อคุณสมบัติของ Dioscorine คือความดันโลหิตดังในข้อ 3.1 ก็พบว่า Dioscorine ทำให้มีการเพิ่มของ Mean Arterial Pressure เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เมื่อนำผลการเพิ่มของความดันโลหิตมา

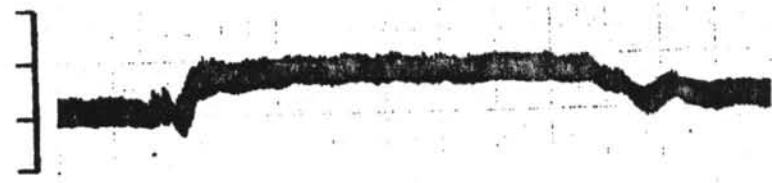
เปรียบเทียบผลในหนูขาวที่ไม่ได้ให้ reserpine (ในข้อ 3.1) ก็พบว่าอัตราเฉลี่ยของการเพิ่มของความดันโลหิต อันเนื่องมาจาก Dioscorine ในหนูขาวกลุ่มที่ได้รับ reserpine มีค่าเป็นเพียง 35 % ของอัตราการเฉลี่ยของความดันโลหิตในหนูขาวกลุ่มที่ไม่ได้รับ reserpine โดยความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติ การเปรียบเทียบอัตราการเพิ่มของความดันโลหิตเมื่อหนูขาวได้รับ Dioscorine - ขนาดต่าง ๆ กัน ในทั้งสองกรณี อาจกระทำให้เห็นได้ดังรูปที่ 6

3.5 ผลของ Dioscorine ต่อหัวใจของหนูขาวที่ตัดออกจากตัว

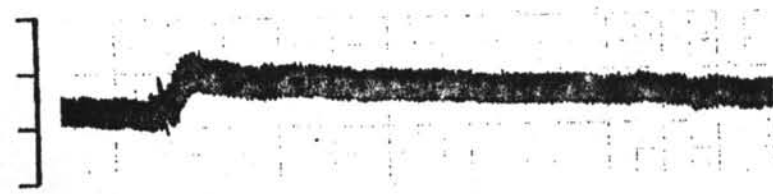
การทดลองได้กระทำในหัวใจที่ตัดออกมาจากหนูขาว 4 ตัว เมื่อให้ Dioscorine ในขนาด 0.5, 1, 2, 4, 8 μg และ 0.5, 1, 2, 4, 8 mg พบว่าอัตราการเต้นของหัวใจไม่เปลี่ยนแปลง หรืออาจจะลดลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้นโดยไม่ต่างจาก control อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความแรงในการหดตัวของหัวใจก็เพิ่มเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และการเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างจากผลของการให้น้ำกลั่นแต่เพียงอย่างเดียว

RESPIRATION
IN
RES RATE per min
120   144
0.008 mg/kg

120   144
0.032 mg/kg

120   152
0.064 mg/kg

1 min

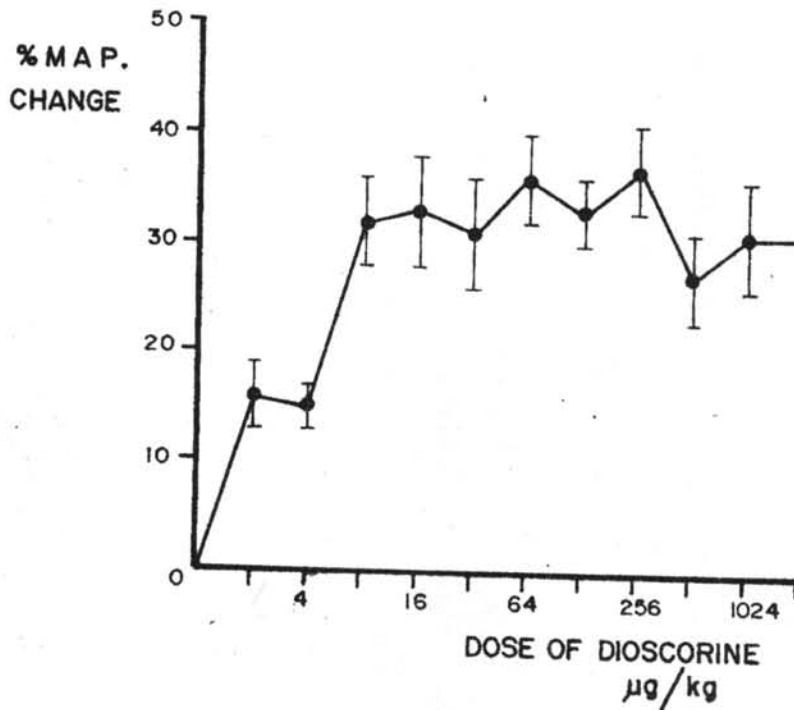
รูปที่ 2 แสดงผลของ Dioscorine ในขนาด 0.008, 0.032 และ 0.064 mg/kg

ที่มีผลต่อ Mean Arterial Pressure และอัตราการหายใจในหนูขาว

ตารางที่ 2

แสดงผลของ Dioscorine ต่อการเปลี่ยนแปลงของ Mean Arterial Pressure (M.A.P)
 การทดลองทำในหนูขาวเพศผู้น้ำหนักระหว่าง 250 - 300 กรัม
 คาบได้เป็นคาเฉลี่ย $\pm$ ค่าความผิดพลาดฐานที่ไลจาก 5 การทดลอง

Dose of DCR (μ g)	Average M.A.P. $\pm$ S.E		Mean Percentage of M.A.P Change $\pm$ S.E	
	Before DCR	After DCR		
0.5	74.16 $\pm$ 10.4	85.41 $\pm$ 9.4	15.02 $\pm$ 3.0	
1	76.85 $\pm$ 8.1	87.92 $\pm$ 7.4	15.29 $\pm$ 2.3	
2	71.65 $\pm$ 2.9	93.65 $\pm$ 2.9	32.53 $\pm$ 4.4	
4	70.32 $\pm$ 8.5	91.32 $\pm$ 3.4	33.40 $\pm$ 5.8	
8	73.99 $\pm$ 3.5	95.46 $\pm$ 3.6	31.93 $\pm$ 5.5	
16	70.19 $\pm$ 3.4	93.33 $\pm$ 2.6	35.91 $\pm$ 4.8	
32	72.65 $\pm$ 2.7	95.98 $\pm$ 2.9	33.09 $\pm$ 3.1	
64	73.33 $\pm$ 3.0	93.33 $\pm$ 3.5	36.92 $\pm$ 4.2	
128	76.66 $\pm$ 3.7	95.12 $\pm$ 4.2	27.34 $\pm$ 4.7	
256	68.33 $\pm$ 5.0	88.83 $\pm$ 5.4	31.42 $\pm$ 5.2	
512	64.16 $\pm$ 6.2	90.41 $\pm$ 7.1	30.91 $\pm$ 4.6	

รูปที่ 3 กราฟแสดงผลของ Dioscorine ในขนาดต่างๆกันต่อ Mean Arterial Pressure ในหนูขาว (N=5)

ตารางที่ 3

แสดงผลของ Dioscorine 1 μ g ต่อการเปลี่ยนแปลงของความดันโลหิตในหนูถีบ
 ระดับความดันโลหิตก่อนให้ Dioscorine ต่าง ๆ กัน (M.A.P = Mean Arterial
 Pressure)

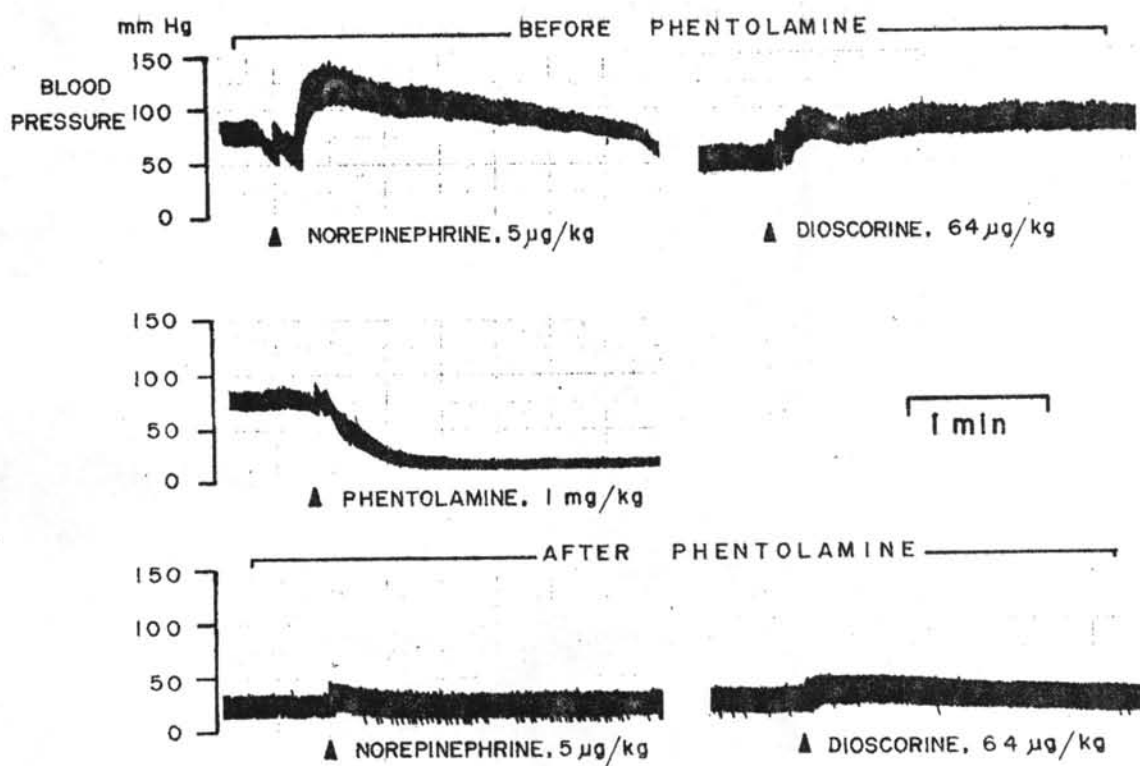
Rat No.	M.A.P. before DCR	M.A.P. after DCR	Change of M.A.P.	Percentage of M.A.P. change
1	83.33	96.66	13.33	16.0
2	58.33	73.33	15.0	25.7
3	125.0	133.33	8.33	6.7

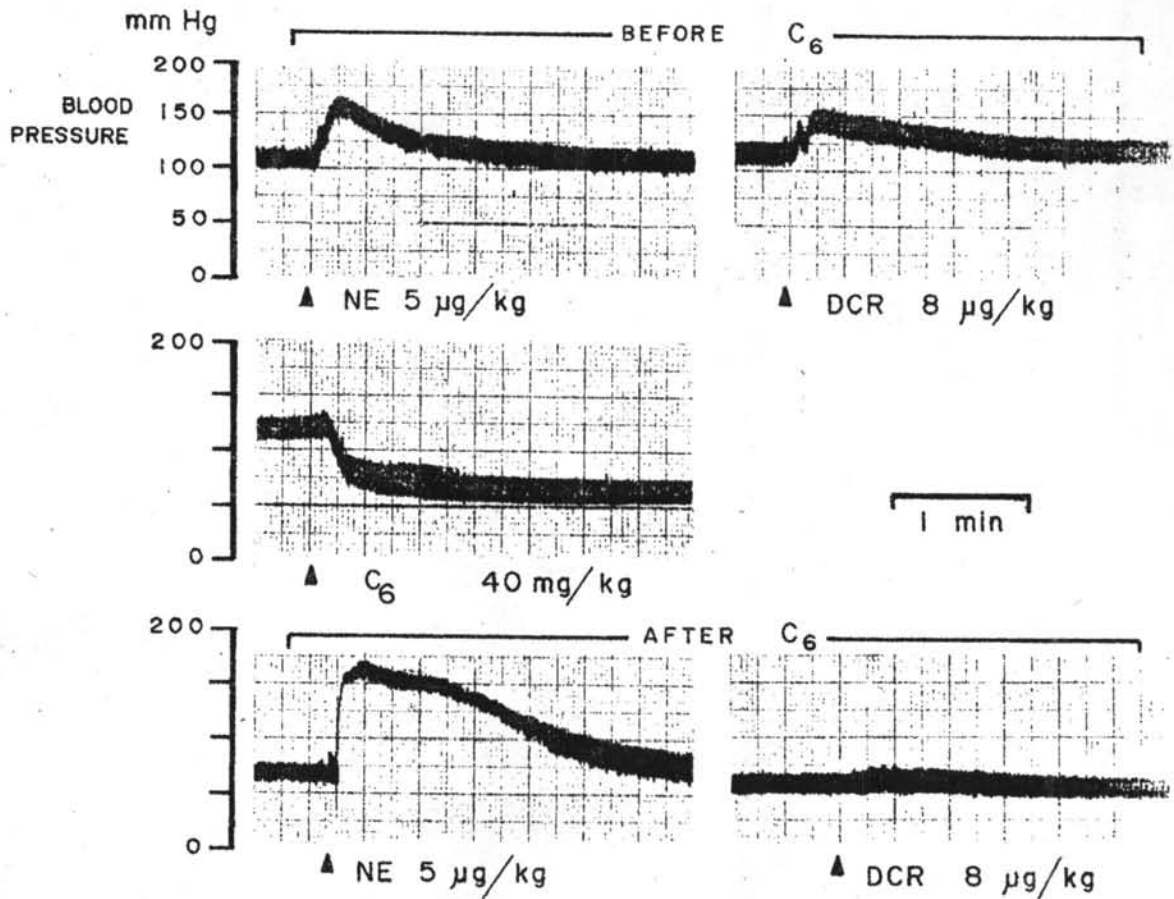
ตารางที่ 4

ผลของ Dioscorine ต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราการหายใจ
 การทดลองทำในหนูขาวเพศผู้ น้ำหนักระหว่าง 250 - 300 กรัม
 ค้างได้เป็นเวลาเฉลี่ย $\pm$ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ต่ำกว่า 5 การทดลอง

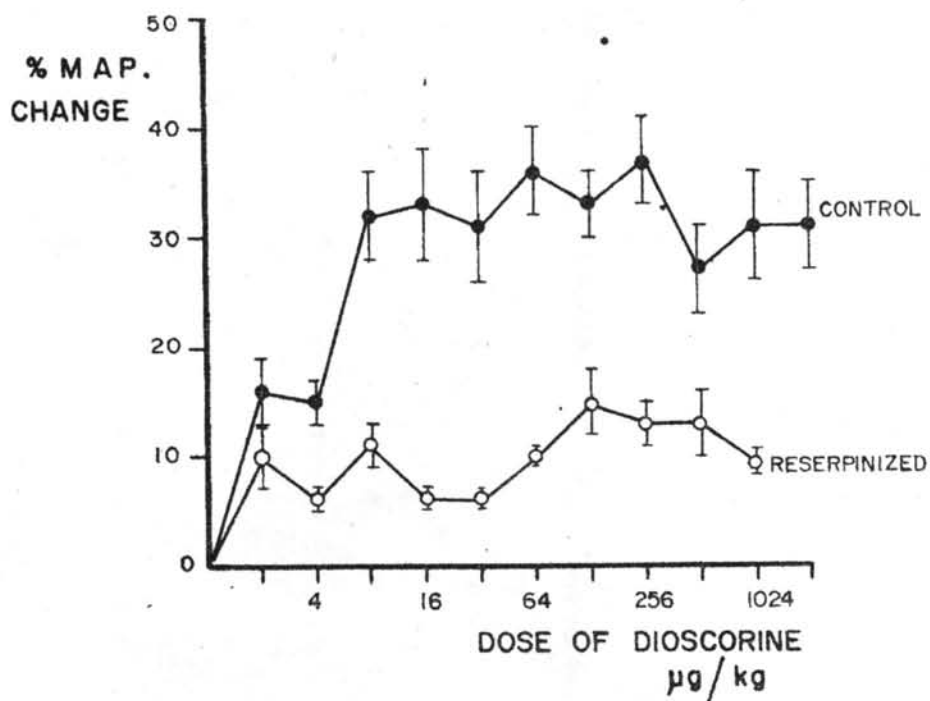
Dose of DCR (μ g)	Average Respiration rate $\pm$ S.E.		Mean Percentage of Respiration rate change $\pm$ S.E.	P
	Before DCR	After DCR		
2	108.0 $\pm$ 4.6	122.8 $\pm$ 5.8	13.67 $\pm$ 1.8	< 0.025
4	122.8 $\pm$ 6.5	131.2 $\pm$ 7.9	16.12 $\pm$ 1.8	< 0.025
8	111.6 $\pm$ 7.8	129.6 $\pm$ 8.4	16.95 $\pm$ 1.2	< 0.005
16	114.0 $\pm$ 8.3	127.2 $\pm$ 9.0	11.86 $\pm$ 1.2	< 0.01
32	111.6 $\pm$ 7.6	128.8 $\pm$ 10.0	15.21 $\pm$ 2.5	< 0.05
64	120.4 $\pm$ 9.6	129.6 $\pm$ 10.4	7.79 $\pm$ 2.5	< 0.10
128	117.6 $\pm$ 9.4	123.2 $\pm$ 10.6	8.12 $\pm$ 2.3	< 0.05

รูปที่ 4 แสดงผลเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของความดันโลหิตเมื่อให้
 Norepinephrine ขนาด 5 µg/kg และ Dioscorine ขนาด 64 µg/kg
 ก่อนและหลังการให้ Pentholamine ขนาด 1 mg/kg

รูปที่ 5 แสดงผลเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของความดันโลหิตเมื่อให้ Norepinephrine (NE) ขนาด 5 $\mu\text{g}/\text{kg}$ และ Dioscorine (DCR) ขนาด 8 $\mu\text{g}/\text{kg}$ ก่อนและหลังการให้ Hexamethonium (C₆) ขนาด 40 mg/kg

รูปที่ 6 กราฟแสดงผลเปรียบเทียบผลของDioscorine (DCR) ในขนาดต่างๆกัน
ที่มีผลต่อMean Arterial Pressure ในหนูขาวกลุ่มที่ได้รับReserpine (N=4)
มาก่อนการทดลองกับกลุ่มที่ไม่ได้ให้ Reserpine (N=5)